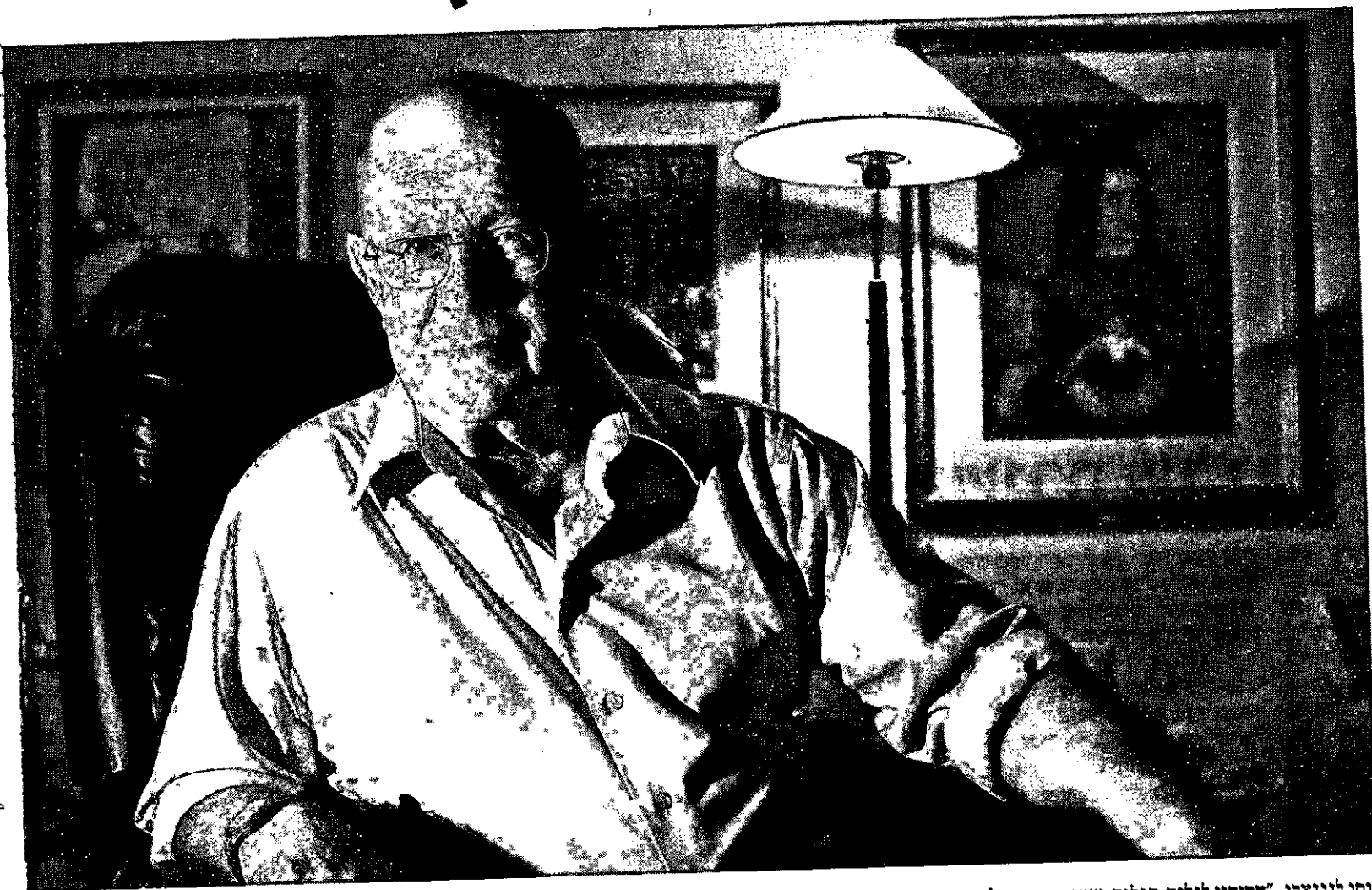

"יוסי לנגוצקי, חברות הנפט מבלבלות את המשקיעים?"

תצלום: דן קין

יוסי לנגוצקי. "הסיכוי לגלות תגלית משמעותית של גז ביבשה הוא נמוך. האזור היחיד ביבשה שיש בו פוטנציאל הוא ים המלח"

המשחק החדשים. מעבר לכך, מי שנדרם בשמירה זה משרד התשתיות שהנפיק רישיונות לגופים רבים מבלי שיש לחלקם ניסיון בחיפוש נפט. חלק מהחברות האלו סוחרות ברישיון, כמושגים שלי זה הסא."

עד עכשיו דיברת על הים. יש גז ונפט גם ביבשה? "מניסיוני, הסיכוי לגלות תגלית משמעותית ביבשה הוא נמוך. האזור היחיד ביבשה שבו יש פוטנציאל הוא אזור ים המלח על מאפייניו הגיאולוגיים הייחודיים."

מה המשמעות לקידוח מגר 5 של "גבעות עולם"?

"הקידוח של גבעות עולם במבנה ראש העין הוא קידוח שבסיסו כפרוספקטוס (מסמך המלצה לקידוח המאגרי) בתוצאה המידע הגיאולוגי ומכיל המלצות קידוח, א"ש) שגובש על ידי חברת-המחקר האומית בשנות השמונים. מבנים הררי מים למבנה של ראש העין קיימים בעוד המישה מקומות בארץ, כולם נקרות, ועד לרגע זה נחלו אכזבה. אני משוכנע כי זהו מבנה שהיה ראוי להשקיע בו את כל המא-

מצים שהושקעו. אני גם מאוד מעריך את הנחישות וההתמדה של גבעות עולם. אבל מגיע רגע שבו חובתם של מנהלי גבי עות עולם לומר למשקיעים דברים ברורים וחד-משמעיים על הסיכויים הלא גדולים לתגלית כלכלית."

תחלת יוזמת חקיקה על הדיווחים הנדרשים מכל חברת חיפושי נפט, מה לדיווח ומה לא, למה?

"תראה, מה שעורר אותי לפעול לחקיקת החוק היו למשל ההודעות הלא ברורות של גבעות עולם. כאיש מקצוע נראה לי כי הגיעה העת לעשות סדר בכל נושא הדיווחים, לדוגמה: כשיש מבחני הפקה אין מה להודיע עד אשר ברור לחלוטין מה יש ואו מדווחים. כאשר ההודעה האחרונה של גבעות נכתבה על ידי עורך דין ולא בידי איש מקצוע - זה בעיני מורה. אני מקווה כי יחוקק חוק שיגדיר לחברות חיפושי נפט מה לדווח, מתי לדווח, איך לדווח ומתי אסור לדווח. חוק שכזה ימנע את מבלבל המשקיעים."

מערכת ההולכת גז. אם ימצא גז בקידוח לווייתן כל מה שייחותר לה זה להתחבר למערכת ההולכה של תמר והגז יגיע לחוף. כלומר היא מספר צעדים לפני כולם. כל האחד רים שהצטרפו לחיפושי הגז לאחר תגלית תמר גם אם הם יגלו, ייתקלו בכעיה חמורה מאוד. ראשית, כדי להקים מערכת הולכת גז כמו בתמר צריכה להיות השקעה כל-כלית כבדה: כשלושה מיליארד דולר. שנית, תהיה להם בעיה שיווקית: לא יהיה להם למי למכור את הגז. אנשים לא מבינים שחוקי המשחק השתנו."

למה אתה מתכוון כשאתה אומר שחוקי המשחק השתנו?

"גם אם יהיו גילויי גז חדשים בים וגם אם הם יצליחו להוליך את הגז ליבשה, יהיה צורך להגדיל את הגז ביבשה ולהוליך אותו מחופי ישראל לשווקים בעולם. כאמור מדובר בהליך מסובך ויקר ולחברת נובל כבר יש יתרון אירי. העדיפות היא למחפשים שיאתרו מאגרי נפט, שהפקתם אינה דורשת הולכה אל חוף. חוששני שכל המחפשים החדשים שנכנסו לים התיכון לא מודעים לקשיים שציינת."

יש נפט בים התיכון?

"אני משוכנע שיהיו תגליות של נפט בים התיכון. מבחינה גיאולוגית יש סיבות טובות להניח שמאגרים כגון אלו קיימים, הבעיה היא לאתר אותם. כבר מצאו נפט בים התיכון. בפעם הראשונה זה היה בשנת 1985. חברת טו של הצרפתית קרחה מצפון לסיני את קידוח מגנו ומצאה 10,000 חביות ביום של נפט איכותי מאוד. אבל שני קידוחים נוספים היו יבשים. הקידוח השני היה ב-1995 של ישראלקו מול חופי תל אביב בעומק של 5,000 מטר, שם הפיקו במבחנים 800 חביות ביום של נפט איכותי אבל מבחינה כלכלית זה לא השתלם."

אז מה יהיה על כל חברות חיפושי הגז החדשות? "החברות החדשות שנכנסו לחיפושים בים התיכון, חלקן ללא רקע מקצועי מתאים, למיטב הבנתי לא מודעות לכללי-

וסי לנגוצקי הוא גיאולוג ישראלי שעסק במשך עשרות שנים בחיפושי נפט וגז בישראל ובעולם. הוא כיהן כמנכ"ל חברת הנפט הלאומית ומנכ"ל חברת שדות נפט. פרסומו הגדול היה עם גילוי מאגרי הגז בים התיכון. הקידוח הראשון, מול חופי חדרה, "דלית 1", קרוי על שם בתו והקידוח השני, מול חופי חיפה, "תמר 1", נקרא על שם נכדתו הבכורה.

בשנים האחרונות היה לנגוצקי שותף בחברת STX יחד עם איש העסקים בני שטיינמץ. במסגרת זו יום את קידוח חי הגז בים התיכון מול חופי חדרה וחיה. STX החזיקה באופציה לחמישה אחוזים מהזכויות בקידוחים, אך ביוזמתו של שטיינמץ פרשה מהקונסורציום לביצוע, חודשים ספורים לפני שהתגלה בקידוח תמר 1 גז כלמויות מסחריות גדולות. לנגוצקי לא הצליח למצוא משקיע חלופי, ואיכר את זכויותו לחלק בגז. הקידוח. ההמצאתו לקצול את פירות תגליתו, זמן קצר לפני ההצלחה, עוררה עניין, וכיום מתקיימת בוררות בפני השופט בעזר אוקון.

יוסי לנגוצקי, אתה לא מאוכזב מכך שאתה לא נהנה מכליות מרווחי תגליות תמר ודלית? "לברור, זה קצת צובט בלב, אבל כל חיי חיפשותי נפט לא בשביל להיות מיליארדר אלא כמעשה חלוצי, כמו הוריי. ואני שמח שהצלחתי להעניק לעם ישראל כזה הישג כלכלי, הקרוי על שם נכדתי ובתי."

האם תכננו למעצמת גז?

"אני מבדיל בין קידוחי הים לקידוחי היבשה. בים, תגלית הגז הארירה של שדה תמר והסיכוי לתגלית של מאגר לווייתן פותרים את בעיות האנרגיה של מדינת ישראל לעשרות השנים הקרובות. אם לפני שנה היו עוצרים אותי ברחוב ושואלים אותי 'תגיד, כל סיפור הגז הזה, זה רציני?', היום ברור לכולם כי מדובר בתגליות רציניות. הסיפור כאן רציני."

האם יש מנצח גדול בחיפושי הגז בים או כל מי שימצא גז ייהנה?

"הקונסורציום של נובל שיש לה סדרת רישיונות קיימת דוח היא המנצחת הגדולה. מעבר להיותה חברה בינלאומית עם ידע וגב כלכלי חזק, יש לה יכולות להקים ולתפעל

אני משוכנע שיהיו תגליות נפט בים התיכון. מבחינה גיאולוגית יש סיבות טובות להניח שיש כאלו מאגרים. הבעיה היא לאתרם

כל חיי חיפשותי נפט לא בשביל להיות מיליארדר אלא כמעשה חלוצי. ואני שמח שהצלחתי להעניק לישראל כזה הישג כלכלי

תגלית הגז הארירה של שדה תמר והסיכוי לתגלית מאגר לווייתן פותרים את בעיות האנרגיה של ישראל לעשרות השנים הקרובות

טיחת היום מאת אסא שטון